

(*)Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

(*)Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
10407-53235		1st	6
10407-53236		1st	6
10407-53237		1st	6
10407-53238		1st	6
10407-53239		1st	6
10407-53240		2nd	6
10407-53241		2nd	3
10407-53242		2nd	3
10407-53243		2nd	3
10407-53244		2nd	3
10407-53245		2nd	3
10407-53246		2nd	3
10407-53247		2nd	6
10407-53248		2nd	9

IDENTIFYING DATA**Enfoques metodológicos en el aprendizaje y la enseñanza de segundas lenguas**

Subject	Enfoques metodológicos en el aprendizaje y la enseñanza de segundas lenguas			
Code	10407-53235			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Lecturers	Acuña Ferreira, Antonia Virginia Pérez Rodríguez, María Rosa			
E-mail	virginia@uvigo.es			
Web	http://https://mele.uvigo.gal/gl			
General description	O obxectivo xeral desta materia é que o alumnado coñeza os diferentes enfoques e métodos, así como as técnicas e estratexias, que se empregan e empregáronse ao longo da historia do ensino do español e que ademais sexa capaz de aplicalos a cada contexto e situación.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Con01: Identificar e diferenciar as orientacións metodolóxicas empregadas na ensino-aprendizaxe de segundas linguas e os factores que interveñen nestes procesos.
C1	H/D01: Comparar e valorar diferentes orientacións metodolóxicas aplicadas á ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
C4	H/D04: Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D1	Comp01: Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identificar e diferenciar as orientacións metodolóxicas empregadas no ensino-aprendizaxe de segundas linguas e os factores que interveñen nestes procesos.	A1 A1 A1 B1 B15 B15 D7 D7 D7 D7 D7
Comparar e valorar diferentes orientacións metodolóxicas aplicadas ao ensino-aprendizaxe de segundas linguas.	C1
Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.	C4
Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.	C12
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais.	D1
Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.	D5

Contidos	
Topic	
Introdución.	Conceptos básicos. Adquisición e aprendizaxe. Hipótese do período crítico. Interlingua. Tratamento do erro. Lingua materna / lingua nativa / L1 e Lingua estranxeira / L2. O modelo de descrición dos métodos de Richards e Rodgers.
Os primeiros métodos.	O método tradicional ou gramática-tradución. O método directo.
Os métodos estruturais.	O método audiolingüístico. O Enfoque Oral e o Ensino Situacional da Lingua. O Método audiovisual.
Os métodos alternativos ou "humanistas".	Resposta Física Total. Vía Silenciosa. A Aprendizaxe Comunitaria da Lingua. Suxestopedia.
Os enfoques comunicativos actuais.	O Ensino Comunicativo da Lingua. O Enfoque Natural. A Aprendizaxe Cooperativa da Lingua. A Instrucción Baseada en Contidos. O Ensino baseado en tarefas. A era postmétodos.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	0	1	1
Seminario	0	11	11
Estudo previo	0	40	40
Cartafol/dossier	0	50	50
Resolución de problemas	0	36	36
Debate	0	10	10
Exame de preguntas obxectivas	0	2	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Exposición por parte do profesor/a dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo ou exercicio que o/a estudante teña que desenvolver.
Estudo previo	Busca, lectura e traballo de documentación, previo ás clases ou prácticas de laboratorio, que realiza o alumnado de forma autónoma.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de amosar os seus esforzos, progresos e logros nunha área. A recompilación debe incluír contidos elixidos polo alumno/a, os criterios de selección e evidencias de autorreflexión.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes o entre os estudantes e a docente. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Cartafol/dossier	A docente quiará á alumna ou alumno na preparación do cartafol.
Resolución de problemas	A docente guiará á alumna ou alumno na resolución dos problemas ou situacións de aprendizaxe que se plantexen.
Debate	A docente debatirá co alumnado sobre os temas ou situacións de aprendizaxe que se determinen.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A docente guiará á alumna ou alumno na preparación dunha proba de coñecementos con preguntas obxectivas.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results

Cartafol/dossier	A alumna ou alumno presentará un cartafol que conterá os traballos ou exercicios plantexados no desenvolvemento da materia, así como unha autoavaliación e reflexión sobre o proceso de aprendizaxe.	50	B1	C1 C4 C12 C15	D1 D5
Exame de preguntas obxectivas	Na última semana de clases, farase un repaso final mediante unha proba baseada en preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...).	50	B1	C1 C4	

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Avaliación continua

A avaliación continua estrutúrase en dúas partes:

- Carpeta/dossier (50%)
- Exame (50%)

A carpeta irase elaborando ao longo do desenvolvemento da materia mediante a realización e entrega de actividades que se comentarán e debaterán nas aulas, baseadas principalmente na lectura de artigos e/ou capítulos de libro relacionados co contido da materia. O exame realizarase tamén en liña, na plataforma docente, na última semana de clases. Estará baseado en preguntas tipo test sobre cuestións abordadas nas actividades entregadas e comentadas nas clases.

Avaliación global

O alumnado que opte pola avaliación global deberá superar igualmente as dúas partes da avaliación; entregará a carpeta o mesmo día en que teña lugar o exame en liña, é dicir, na última semana de aulas.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Quen non acade o aprobado na primeira oportunidade poderá presentarse na segunda convocatoria de xuño ou xullo, na data oficial correspondente, segundo os parámetros da avaliación global.

OBSERVACIÓNS

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das probas, senón tamén a súa corrección e adecuación lingüística.

No caso de que se detecte copia ou plaxio nalguna proba, esta cualificarase con 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cortés Moreno, Maximiano, **Guía para el profesor de idiomas. Didáctica del español y segundas lenguas**, 1ª, Octaedro, 2000

Instituto Cervantes, **CVC. Diccionario de Términos Clave de ELE**, Instituto Cervantes,

Pérez Cabrera, Ana Beatriz, **Metodología para la enseñanza y aprendizaje del español como lengua extranjera**, 1ª, Natal RN, 2012

Richards, Jack C. y Rodgers, Theodore S., **Enfoques y métodos en la enseñanza de idiomas**, 2ª, Edinumen, 2003

Complementary Bibliography

Fernández, Claudia y Moreno de los Ríos, Belén, **Experto en enseñanza del español como lengua extranjera**, 1ª, Fundación Antonio de Nebrija, 1998

Krashen, Stephen, **Second Language Acquisition and Second Language Learning**, 1ª, Pergamon Press, 1981

Sánchez Pérez, Aquilino, **Historia de la enseñanza del español como lengua extranjera**, 1ª, SGEL, 1992

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
La pragmática y la sociolingüística en la enseñanza de segundas lenguas				
Subject	La pragmática y la sociolingüística en la enseñanza de segundas lenguas			
Code	10407-53236			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Lingua española			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web	http://https://mele.uvigo.gal			
General description	A materia A pragmática e a sociolingüística no ensino de segundas linguas aborda os principais conceptos e teorías destas dúas disciplinas aplicadas ao contexto educativo. Analízase como os elementos pragmáticos [como os actos de fala, a deixis ou a cortesía] e os factores sociolingüísticos [como a variación, o contacto de linguas ou a identidade] inciden no proceso de ensino-aprendizaxe das linguas. A materia ten un enfoque práctico orientado ao deseño de propostas didácticas que integren a dimensión social e comunicativa da lingua en aulas de español como lingua estranxeira ou segunda lingua. Esta materia impártese dende a universidade da Coruña https://www.udc.gal/es/filo/mestrados/MELE/informacion/contidos_das_materias/index.html#la_pragmatica e a docente é Dra. Nancy Vázquez Veiga.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B2	Con02: Coñecer e comprender os conceptos fundamentais das teorías pragmáticas e adaptalos á docencia en segundas linguas.
B3	Con03: Identificar e distinguir os modelos sociolingüísticos e aplicalos ao ensino de segundas linguas.
C2	H/D02: Integrar fenómenos pragmáticos nas propostas didácticas de ensino de español LLE/L2.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D1	Comp01: Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais
D3	Comp03: Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendentes.

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
	B2
	B3
	C2
	C12
	C15
	D1
	D3

Contidos
Topic

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente		
Description		
Atención personalizada		
Avaliación		
Description	Qualification	Training and Learning Results
Other comments on the Evaluation		
Bibliografía. Fontes de información		
Basic Bibliography		
Complementary Bibliography		
Recomendacións		

IDENTIFYING DATA				
Planificación, gestión y evaluación del proceso de enseñanza y aprendizaje de segundas lenguas				
Subject	Planificación, gestión y evaluación del proceso de enseñanza y aprendizaje de segundas lenguas			
Code	10407-53237			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia ofrece unha visión integral dos principais enfoques e ferramentas para planificar, xestionar e avaliar de forma eficaz o proceso de ensino e aprendizaxe de segundas linguas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B4	Con04: Analizar e seleccionar procedementos de planificación, xestión e avaliación adecuados a cada proceso de ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
B13	Con13: Seleccionar e utilizar materiais e recursos relacionados co ensino de español LLE/L2.
C4	H/D04: Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D1	Comp01: Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais
D3	Comp03: Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendientes.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Analizar e seleccionar procedementos de planificación, xestión e avaliación adecuados a cada proceso de ensino-aprendizaxe de español LE/L2.	B4
Seleccionar e utilizar materiais e recursos relacionados co ensino de español LE/L2.	B13
Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.	C4
Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LE/L2.	C12
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais	D1
Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendientes.	D3

Contidos

Topic

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
--	-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodología docente

Description

Atención personalizada

Avaliación

Description

Qualification

Training and Learning Results

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información
--

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA				
La gramática y su enseñanza en español LE/L2				
Subject	La gramática y su enseñanza en español LE/L2			
Code	10407-53238			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia analiza o papel da gramática no ensino do español como lingua estranxeira ou segunda lingua. Abórdanse enfoques teóricos e metodolóxicos para o seu tratamento didáctico, así como estratexias para favorecer unha adquisición significativa e contextualizada de estruturas gramaticais na aula de ELE/L2. Se imparte desde la USC y la docente es Marta Blanco Dominguez.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B5	Con05: Identificar e describir os principais problemas que presenta a gramática na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
C5	H/D05: Describir de forma clara e pedagógica cuestións gramaticais relevantes para a aprendizaxe do español LLE/L2.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.
D6	Comp06: Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identificar e describir os principais problemas que presenta a gramática no ensino-aprendizaxe de español LE/L2.	B5
Describir de forma clara e pedagógica cuestións gramaticais relevantes para a aprendizaxe do español LE/L2.	C5
Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LE/L2.	C12
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LE/L2.	D5
Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LE/L2.	D6

Contidos

Topic

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Atención personalizada

Avaliación		
Description	Qualification	Training and Learning Results
Other comments on the Evaluation		
Bibliografía. Fontes de información		
Basic Bibliography		
Complementary Bibliography		
Recomendacións		

IDENTIFYING DATA				
El léxico y su enseñanza en español LE/L2				
Subject	El léxico y su enseñanza en español LE/L2			
Code	10407-53239			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia explora o papel do léxico na adquisición do español como lingua estranxeira ou segunda lingua. Estúdanse principios teóricos e enfoques didácticos para o ensino do vocabulario, así como técnicas e recursos que favorecen a súa aprendizaxe e uso contextualizado na aula de ELE/L2			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B6	Con06: Identificar e describir os principais problemas que presenta o léxico na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
C6	H/D06: Describir de forma clara e pedagóxica problemas léxicos do español asociados á súa aprendizaxe como LLE/L2.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.
D6	Comp06: Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Identificar e describir os principais problemas que presenta o léxico no ensino-aprendizaxe de español LE/L2.	B6
Describir de forma clara e pedagóxica problemas léxicos do español asociados á súa aprendizaxe como LE/L2.	C6
Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LE/L2.	C12
Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LE/L2.	D5
Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LE/L2.	D6

Contidos

Topic

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
--	-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Atención personalizada

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Desarrollo de materiales para la enseñanza de español LE/L2				
Subject	Desarrollo de materiales para la enseñanza de español LE/L2			
Code	10407-53240			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Fernández Soneira, Ana María			
Lecturers	Fernández Soneira, Ana María Méndez Santos, María del Carmen			
E-mail	anafe@uvigo.es			
Web	http://https://mele.uvigo.gal/gl			
General description	Nesta materia o obxectivo é analizar os procesos de creación de materiais e das actividades que propoñen.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B7	Con07: Distinguir os diferentes métodos manexados nos procesos de creación de materiais para o ensino de español LLE/L2: análise, selección, avaliación e adaptación.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C13	H/D13: Analizar, adaptar e elaborar materiais para o ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D2	Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.
D6	Comp06: Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.	B7 C12 C13 C15 D2 D6
Con07: Distinguir os diferentes métodos manexados nos procesos de creación de materiais para o ensino de español LLE/L2: análise, selección, avaliación e adaptación.	B7 C12 C13 C15 D2 D6
H/D13: Analizar, adaptar e elaborar materiais para o ensino de español LLE/L2.	B7 C12 C13 C15 D2 D6
H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	B7 C12 C13 C15 D2

Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.

B7
C12
C13
C15
D2
D6

Comp06: Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LLE/L2.

B7
C12
C13
C15
D2
D6

Contidos

Topic

Tema 1. Perspectivas en el desarrollo de materiales para la enseñanza de lenguas	1.1. Perspectiva histórica 1.2. Contextos de aprendizaje 1.3. Métodos y recursos
Tema 2: Bases teóricas sobre el diseño de actividades	2.1. Diseño curricular 2.2. Principios pedagógicos
Tema 3: Recomendaciones prácticas para el diseño de actividades	3.1. Tipo y formato de las actividades 3.2. Selección 3.3. Adaptación de actividades 3.4. Evaluación
Tema 4: Análisis de actividades y materiales	4.1. Enfoques metodológicos 4.2. Niveles de aprendizaje 4.3 Características de los aprendices destinatarios de los materiales

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Foros de discusión	0	10	10
Presentación	0	2	2
Resolución de problemas de forma autónoma	0	75	75
Resolución de problemas	0	45	45
Traballo tutelado	0	18	18

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Foros de discusión	Horas de totirias grupais para resolver dúbidas e debater sobre os contidos da materia
Presentación	Sesións de presentación e avaliación da materia
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo autónomo do alumnado
Resolución de problemas	Traballo sobre lecturas e actividades propostas polo profesorado
Traballo tutelado	Análise crítica de materiais e actividades

Atención personalizada

Methodologies	Description
Foros de discusión	Estas horas empregaranse para debater sobre os contidos da materia
Presentación	Estas horas empregaranse para explicar a dinámica da materia

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballo inividual de lecturas e análise crítica da bibliografía	30	B7 C12 C13 C15 D2
Resolución de problemas	Traballo de análise, adaptación e elaboracion de materiais para a ensinanza de español LE/L2	40	C13 D2

Traballo tutelado	Análise de contextos de aprendizaxe, materias e actividades	30	B7	C12 C13 C15	D2
-------------------	---	----	----	-------------------	----

Other comments on the Evaluation

Segunda oportunidade (xullo)

Aqueles estudantes que non teñan superado a materia serán avaliados pola realización dos traballos propostos polo profesorado (100% da cualificación).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Fernández López, María del Carmen, **Principios y criterios para el análisis de materiales didácticos**, SGEL, 2004

Mishan, Freda y Angela Chambers (eds.), **Perspectives on Language Learning Materials Development**, Peter Lang, 2010

Sabater Torres, Mª Luisa et al., **La didáctica de lenguas de par en par. Diálogo entre teoría y práctica**, Difusión, 2019

Sánchez Lobato, Jesús e Isabel Santos Gargallo (dirs.), **Vademécum para la formación de profesores: enseñar español como segunda lengua (L2)-lengua extranjera (LE)**, SGEL, 2004

Tomlinson, Brian, **Materials development for language learning and teaching**, 45/2, Language Teaching, 2012

Tomlinson, Brian y Hitomi Masuhara (eds.), **The Complete Guide to the Theory and Practice of Materials Development for Language Learning**, Wiley, 2018

Complementary Bibliography

Alonso Arijá, Mª Encina et al., **Enseñar español a niños y adolescentes. Enfoques y tendencias**, Difusión, 2016

Consejo de Europa, **Marco Común Europeo de Referencia para las Lenguas: Aprendizaje, Enseñanza, Evaluación**, Instituto Cervantes, 2002

Consejo de Europa, **Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación. Volumen complementario**, Instituto Cervantes, 2020

Extramiana del Olmo, Elena (ed.), **Español como engua extranjera. Niveles de la lengua y actividades comunicativas**, enCLAVE/ELE, 2021

Jiménez Calderón, Francisco y Sánchez Rufat, Anna (eds.), **Manual de formación para profesores de ELE**, SGEL, 2019

Martín Peris, Ernesto y López, Carmen, **Textos y aprendizaje de lenguas. Elementos de lingüística textual para profesores de ELE**, SGEL, 2013

Méndez Santos, M^a del Carmen, **101 preguntas para ser profe de ELE.**, Edinumen, 2021

Sánchez Lobato, Jesús et al., **Aspectos del Español Actual. Descripción, enseñanza y aprendizaje (L1 y L2)**, SGEL, 2010

Sánchez Pérez, Aquilino, **La enseñanza de idiomas en los últimos cien años. Métodos y enfoques**, SGEL, 2009

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Las variedades del español y su enseñanza en español LE/L2				
Subject	Las variedades del español y su enseñanza en español LE/L2			
Code	10407-53241			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3	Optional	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia As variedades do español e a súa ensinanza en español LE/L2 ofrece un enfoque introdutorio e aplicado ao estudo da variación lingüística do español desde unha perspectiva didáctica. Analízanse as principais diferenzas dialectais, sociolingüísticas e estilísticas que presenta o español nas súas distintas comunidades de falantes. A partir desta diversidade, reflíctese sobre o seu tratamento na aula de español como lingua estranxeira ou segunda lingua, promovendo unha ensinanza inclusiva, respectuosa coa pluralidade lingüística e aliñada cos principios do enfoque comunicativo. Prestarase especial atención ao desenvolvemento de actitudes positivas cara á variación e á selección de materiais auténticos que a representen de maneira adecuada.			
Esta asignatura se imparte desde a universidade de A Coruña. O docente é o Dr. Félix Córdoba Rodríguez.				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning Results

Identificar os principais fenómenos de variación do español e examinar o seu tratamento na ensinanza do español LE/L2.

Formular xuízos e propoñer solucións a problemas da ensinanza de segundas linguas baseándose en teorías e métodos respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural do alumnado.

Desenvolver actitudes respectuosas cara ás variedades do español como manifestación da súa diversidade lingüística e cultural.

Manexar e analizar criticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito da ensinanza do español LE/L2.

Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.

Resolver problemas ligados á ensinanza-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.

Nova

Contidos

Topic

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente		
Description		
Atención personalizada		
Avaliación		
Description	Qualification	Training and Learning Results
Other comments on the Evaluation		
Bibliografía. Fontes de información		
Basic Bibliography		
Complementary Bibliography		
Recomendacións		

IDENTIFYING DATA				
Las actividades comunicativas de la lengua: comprensión, expresión, interacción y mediación				
Subject	Las actividades comunicativas de la lengua: comprensión, expresión, interacción y mediación			
Code	10407-53242			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3	Optional	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web	http://https://mele.uvigo.gal/gl			
General description	A materia [As actividades comunicativas da lingua: comprensión, expresión, interacción e mediación] céntrase no desenvolvemento das principais destrezas comunicativas na ensinanza do español como lingua estranxeira ou segunda lingua. Estúdanse fundamentos teóricos e estratexias prácticas para fomentar estas habilidades na aula. O enfoque é aplicado, con especial atención ao deseño de tarefas didácticas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B9	Con9: Coñecer e comprender as metodoloxías e recursos para desenvolver a competencia dos aprendentes nas catro actividades comunicativas da lingua: comprensión, expresión, interacción e mediación.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C14	H/D14: Diseñar actividades, tarefas e unidades didácticas que desenvolvan as diferentes actividades comunicativas da lingua.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D1	Comp01: Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais
D2	Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Nova	B9 C12 C14 C15 D1 D2

Contidos

Topic

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Atención personalizada**Avaliación**

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Other comments on the Evaluation**Bibliografía. Fontes de información****Basic Bibliography****Complementary Bibliography****Recomendacións**

IDENTIFYING DATA				
El aprendizaje de español LE/L2 basado en datos de corpus				
Subject	El aprendizaje de español LE/L2 basado en datos de corpus			
Code	10407-53243			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3	Optional	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	Nesta materia revísanse os corpus lingüísticos do español que serven como fonte de información e ponse o foco nas posibilidades de explotación dos corpus como ferramenta de aprendizaxe. Prestarase atención á forma de graduar o uso dos diferentes tipos de corpus segundo o nivel de competencia do alumnado de español. Tamén se presentarán materiais pedagóxicos elaborados a partir de datos de corpus.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B10	Con10: Aplicar a metodoloxía de traballo baseada en datos de corpus e operar con distintos tipos de corpus empregados na ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
B13	Con13: Seleccionar e utilizar materiais e recursos relacionados co ensino de español LLE/L2.
C11	H/D11: Realizar propostas didácticas baseadas no emprego de datos de corpus.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D1	Comp01: Saber utilizar os coñecementos teórico-prácticos adquiridos sobre ensino-aprendizaxe de segundas linguas no ámbito docente ou noutras contornas profesionais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Nova	B10 B13 C11 C12 C15 D1

Contidos

Topic

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
--	-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Atención personalizada

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Other comments on the Evaluation

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA				
Enseñanza del español con fines específicos				
Subject	Enseñanza del español con fines específicos			
Code	10407-53244			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3	Optional	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	A materia Ensinanza do español con fins específicos ofrece unha introdución teórico-práctica aos fundamentos, enfoques metodolóxicos e recursos necesarios para o ensino do español en contextos especializados, como o ámbito académico, profesional, científico ou técnico. Analízanse as necesidades comunicativas do alumnado nestes contextos e abórdanse estratexias didácticas para deseñar cursos, materiais e tarefas axustadas a distintos perfís e sectores profesionais. A materia orientase á aplicación dos principios do enfoque por tarefas, ao uso de materiais auténticos e á integración da competencia intercultural.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B11	Con11: Coñecer os fundamentos teórico-prácticos do ensino do español con fins específicos.
C9	H/D9: Diseñar e utilizar propostas didácticas adecuadas para a ensino-aprendizaxe do español con fins específicos.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D2	Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Con11: Coñecer os fundamentos teórico-prácticos do ensino do español con fins específicos.	B11 C9 C12 C15 D2 D5
H/D9: Diseñar e utilizar propostas didácticas adecuadas para a ensino-aprendizaxe do español con fins específicos.	C9
H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.	C12
H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.	C15 D2
Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.	D5

Contidos

Topic

Planificación

Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
-------------	-----------------------------	-------------

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente		
Description		
Atención personalizada		
Avaliación		
Description	Qualification	Training and Learning Results
Other comments on the Evaluation		
Bibliografía. Fontes de información		
Basic Bibliography		
Complementary Bibliography		
Recomendacións		

IDENTIFYING DATA**Contextos de enseñanza de español LE/L2**

Subject	Contextos de enseñanza de español LE/L2			
Code	10407-53245			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	3	Optional	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Cuevas Alonso, Miguel			
Lecturers	Cuevas Alonso, Miguel			
E-mail	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web				
General description	Abordaranse os diferentes enfoques lingüísticos e os modelos pedagóxicos no ensino do español LE/L2 en función de diferentes contextos comunicativos determinados por factores socioculturais dos aprendentes			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B12	Con12: Distinguir os enfoques lingüísticos e os modelos pedagóxicos no ensino do español en función de diferentes contextos determinados por factores socioculturais dos aprendentes.
C7	H/D07: Elaborar propostas didácticas adaptadas a distintos contextos de ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D2	Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.
D6	Comp06: Posuír autonomía para traballar en equipo e participar en proxectos de investigación e colaboracións científicas ou tecnolóxicas no ámbito do español LLE/L2.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Ser capaz de deseñar propostas didácticas adaptadas ás necesidades de colectivos diversos	B12 C7 C12 C15 D2 D5
Ser capaz de aplicar principios metodolóxicos adecuados ás particularidades sociais, lingüísticas e culturais de cada contorna	B12 C7 C12 D6
Ser capaz de avaliar criticamente materiais existentes en función de criterios pedagóxicos e inclusivos	B12 C12 C15 D2 D5 D6

Contidos

Topic	
Fundamentos do ensino do español en contextos (*)Fundamentos diversos	

A educación formal	1.- Desenvolvemento cognitivo e lingüístico infantil/adolescente. 2.- Rol do xogo, a música e as rutinas no ensino. 3.- Adaptación de contidos ao currículo escolar e ao MCER. 4.- Aprendizaxe integrada de contidos e lingua estranxeira (*AICLE/*CLIL).
Programas de mobilidade internacional	1.- Lingua para a interacción cotiá vs. lingua para a contorna universitaria. 2.- Dificultades sociolingüísticas e culturais na contorna de acollida. 3.- O papel do titor lingüístico e do acompañamento intercultural.
Ensino de español a persoas adultas	1.- Principios da andragoxía. 2.- Ritmos de aprendizaxe, memoria e estratexias metacognitivas. 3.- Intereses comunicativos: laboral, turismo, redes sociais. 4.- Experiencias non formais e informais de aprendizaxe.
Alfabetización e ensino de español a inmigrantes e refuxiados	1.- Alfabetización inicial vs. ensino de L2 en adultos alfabetizados noutra lingua. 2.- Ensino baseado en necesidades: vivenda, emprego, sanidade, educación. 3.- Enfoques interseccionais: lingua, xénero, trauma, acceso dixital. 4.- Marco educativo en contextos migratorios.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	0	1	1
Seminario	0	5	5
Foros de discusión	0	10	10
Proxecto	0	30	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	15	15
Presentación	0	10	10
Exame de preguntas obxectivas	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dalgúns contidos da materia e directrices xerais para o seguimento da materia.
Seminario	Os seminarios enfocarase cara a aspectos específicos dos contidos da materia. Resolveranse dúbidas sobre as lecturas e guíase a elaboración das actividades de avaliación.
Foros de discusión	Utilizaranse foros de discusión para debater asuntos relacionados coa materia, ben a proposta do profesor ben a proposta do estudantado.

Atención personalizada

Tests	Description
Proxecto	Nas horas dedicadas a seminarios e/ou en horas de tutoría concertadas co profesor.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas horas dedicadas a seminarios e/ou en horas de tutoría concertadas co profesor.
Presentación	Nas horas dedicadas a seminarios e/ou en horas de tutoría concertadas co profesor.
Exame de preguntas obxectivas	Nas horas dedicadas a seminarios e/ou en horas de tutoría concertadas co profesor.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Foros de discusión	Procurarase unha participación activa nos foros de debate sobre os asuntos propostos polo profesorado ou polos compañeiros e compañeiras da materia	10		C12 C15	D2 D5
Proxecto	Deseño dunha proposta didáctica adaptada a un contexto específico. A tarefa será realizada en pequenos grupos e cada grupo deberá centrarse nun contexto concreto.	40	B12	C7 C12 C15	D2 D5 D6
Resolución de problemas e/ou exercicios	Ao longo do desenvolvemento da materia exponse unha serie de exercicios e problemas para ser resolto polo estudantado.	10	B12	C12	D2
Presentación	O proxecto deberá acompañarse dunha presentación que se realizará online na data determinada cos estudantes.	20	B12	C7 C12 C15	D2 D5 D6
Exame de preguntas obxectivas	Ao longo do desenvolvemento do curso propóse unha serie de exames de preguntas obxectivas tipo test sobre os contidos da materia.	20	B12	C12	D2 D5

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA OPORTUNIDADE:

A avaliación por defecto será continua. O estudantado deberá realizar todas as tarefas indicadas na avaliación e deberá acadar en cada unha delas unha puntuación mínima de 5 sobre 10 puntos.

En casos xustificadas, poderá optarse por unha avaliación única, sempre que se comunique ao profesorado durante as dúas primeiras semanas de docencia da materia. Esta avaliación consistirá en: a) un exame tipo test dos contidos da materia e b) a entrega dun proxecto e a súa presentación, segundo se define no apartado de avaliación.

SEGUNDA OPORTUNIDADE:

O estudantado que non supere a materia na primeira oportunidade deberá realizar as actividades que non completara e, seguindo as indicacións do profesorado, reorientar, completar e corrixir aquelas nas que non acadara polo menos a cualificación de 5. Ademais, deberá superar un exame tipo test final sobre os contidos da materia.

NOTAS:

- 1.- En calquera das probas, o plaxio total ou parcial suporá o suspenso da materia.
- 2.- Aínda que o uso da IA non está prohibido como ferramenta, a súa utilización sen que esta estea indicada explicitamente nas partes correspondentes dos traballos ou o abuso desta ferramenta poderá implicar que o profesorado substitúa a proba por outra alternativa, que se realizará segundo o que estableza o profesorado da materia. Ao comezo do curso proporcionaráselle ao estudantado, a través da plataforma de teledocencia, un documento-declaración de uso responsable da IA que deberá acompañar todas as actividades e traballos realizados polo/a estudante.
- 3.- Terase en conta na avaliación a corrección na expresión lingüística e na presentación formal.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Cameron, L., **Teaching Languages to Young Learners**, CUP, 2001

Singfang, S. & Newton, J. (Eds), **Language Teaching for Young Learners**, John Benjamins, 2019-2025

Kinginger, C. (Ed.), **Social and Cultural Aspects of Language Learning in Study Abroad**, John Benjamins, 2016

Bianca, B., **Mapping interaction in short-term study abroad. The prevalence of service encounters. Study Abroad Research in Second Language Acquisition and International Education. 10(1)**, <https://doi.org/10.1075/sar.23011.bro>, 2025

Esteban, A. J., **Mapping the research landscape of language use in study Abroad through a bibliometric lens. Cogent Education, 12(1)**, <https://doi.org/10.1080/2331186X.2025.2482392>, 2025

Mas-Alcolea, S., **Discourses of foreign language development in study abroad: Social networks and other intervening factors. Foreign Language Annals, 55(2)**, <https://doi.org/10.1111/flan.12612>, 2022

Níklea, D. G. (Ed.), **La formación de los docentes de español para inmigrantes en distintos contextos educativos**, Peter Lang, 2017

Garrote Salazar, M., **Didáctica de segundas lenguas y lenguas extranjeras en Educación Infantil y Primaria**, Paraninfo, 2019

Benson, P., **Language Learning Environments**, Multilingual Matters, 2021

Complementary Bibliography

Recomendacións

IDENTIFYING DATA			
Enseñanza de lengua española a signantes			
Subject	Enseñanza de lengua española a signantes		
Code	10407-53246		
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua		
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year
	3	Optional	1
Teaching language	#PortuguêsAmigável Castelán		
Department	Lingua española		
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción		
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción		
E-mail	cbaez@uvigo.es		
Web			
General description	O seu obxectivo é capacitar ao alumnado para adaptar o ensino do español LE/L2 a falantes de linguas de signos, atendendo ás súas características lingüísticas e culturais específicas.		
Quadmester	2c		

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Code	
B14	Con14: Seleccionar os procedementos adecuados para adaptar a docencia de español LLE/L2 a falantes de linguas signadas.
C10	H/D10: Adaptar para falantes de linguas signadas as actividades e os materiais para a ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
C12	H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
D3	Comp03: Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendientes.
D5	Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.

Resultados previstos na materia	
Expected results from this subject	Training and Learning Results
Con14: Seleccionar os procedementos adecuados para adaptar a docencia de español LLE/L2 a falantes de linguas signadas.	B14
H/D10: Adaptar para falantes de linguas signadas as actividades e os materiais para a ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.	C10
H/D12: Manexar e analizar críticamente fontes de documentación científica, bibliográfica ou dixital no ámbito do ensino de español LLE/L2.	C12
H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
Comp03: Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendientes.	D3
Comp05: Desenvolver novos métodos de traballo adaptados ao ámbito do ensino de español LLE/L2.	D5

Contidos	
Topic	
1.- Contacto de linguas e cerebro multilingüe	Contacto entre a lingua de signos e o español: transferencia, alternancia de código. Procesamiento cerebral en bilingüismo bimodal. Implicacións neuroeducativas para o ensino do español como L2.
2.- Comunidade xorda, lingua de signos e bilingüismo bimodal	Cultura xorda, identidade lingüística e contexto educativo. O bilingüismo bimodal: lingua de signos e lingua oral. Implicacións para o ensino de L2 en contornas virtuais.
3: Privación lingüística e adquisición do español	Concepto de privación lingüística. Efectos no desenvolvemento cognitivo e na alfabetización. Recursos educativos accesibles para a intervención temperá.
4: Ensino do español a signantes	Implicacións para o ensino de L2 en contornas virtuais. Visualización do input: estratexias e ferramentas dixitais. Deseño de actividades interactivas adaptadas a contornas en liña.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Foros de discusión	0	20	20
Cartafol/dossier	0	25	25
Actividades introductorias	0	1	1
Presentación	0	10	10
Debate	0	8	8
Cartafol/dossier	0	11	11

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Foros de discusión	Actividades desenvolvidas nun contorno virtual na que se debaten temas diversos e de actualidade relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar os seus esforzos, progresos e logros nunha área. A recompilación debe incluír contidos elixidos polo/o alumno/a, os criterios de selección e evidencias de autorreflexión.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Cartafol/dossier	O cartafol/dossier no ensino do español a signantes permitirá recompilar e organizar materiais adaptados. Ademais, permite ao alumnado revisar e practicar contidos de forma autónoma e progresiva.
Tests	Description
Presentación	A atención personalizada permite adaptar á profesora ás necesidades individuais, utilizando recursos visuais e xestuais que facilitan a comprensión segundo o ritmo e estilo de aprendizaxe de cada estudante. Isto permite ofrecer explicacións claras e axustadas, favorecendo una mellor asimilación do contido.
Cartafol/dossier	Desde a perspectiva da atención personalizada, o cartafol/dossier evaluador permite recoller evidencias individualizadas do progreso do alumnado facilitando un seguimento adaptado aos seus ritmos e estilos de aprendizaxe. Ademais, favorece a autoevaluación e a reflexión persoal sobre o propio proceso de adquisición do español.

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Cartafol/dossier	1. Portafolio/dossier (60%)	100	B14	C10	D5
	2. Debates (40%)			C12	
				C15	

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

Evaluación continua

A evaluación estrutúrase en dous partes:

1. Portafolio/dossier (60%)

2. Debates (40%)

A docente acordará co alumnado a data de presentación do portafolio.

EVALUACION ÚNICA

O alumnado que opte pola evaluación única deber entregar o portafolio o mesmo día en que teña lugar o exame.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS

Quen non alcancen o aprobado na primeira oportunidade podrán pesentarse en xuño ou xullo, na data oficial correspondente, *según os parámetros da avaliación única..

OBSERVACIÓNS

Na avaliación se tendrán en conta non só a pertinencia e calidade do contido das probas senón tamén a súa corrección e adecuación linguística.

No caso de que se detecte copia ou plaxio nalgunha proba, esta se puntuará con cero.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Báez Montero, Inmaculada C. González-Carballás, María-Lucía, **El mismo contexto pero distintas lenguas: el español y la lengua de signos española**, Fundación CNSE, 2013

Bena Villaseñor, Susana, Ricardo Moreno-Rodríguez, Inmaculada Garrote Camarena ·, **Historia de la educación española de las personas sordas en el siglo XIX**, Editorial Dykinson, S.L., 2024

Consejo de Europa: Estrasburgo., **Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación. Volumen complementario.**, Servicio de publicaciones del Consejo de Europa:, 2020

González-Carballás, María-Lucía, **El proceso lingüístico de aprendizaje de la lengua escrita en adultos sordos: análisis, definición y estrategias para mejorar el aprendizaje**, Universidade de A Coruña, 2024

Fernández Soneira, Ana María, **La enseñanza del español como segunda lengua para personas sordas**, ASELE. Sevilla, 2005

Bao-Fente, M. C., **El portafolio europeo de todas las lenguas en la educación infantil y primaria: un recurso plural para mejorar y modificar las actitudes lingüísticas hacia la lengua de signos española**, Univ. de A Coruña, 2017

Lillo-Martin, D., Quadros, R. M. y Chen Pichler, D., **The Development of Bimodal Bilingualism: Implications for Linguistic Theory. Linguist Approaches to Bilingualism**,, 2016

Bao Fente, María y Lourdes Gómez Monterde, **Informe sobre la educación bilingüe en lengua de signos y lengua oral del alumnado sordo: condiciones básicas**,, Real patronato sobre la discapacidad, 2023

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

El aprendizaje de español LE/L2 basado en datos de corpus/10407-53243

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Desarrollo de materiales para la enseñanza de español LE/L2/10407-53240

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Prácticas externas				
Subject	Prácticas externas			
Code	10407-53247			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Peláez Torres, Marta			
Lecturers	Peláez Torres, Marta			
E-mail	martapelaez@uvigo.gal			
Web	http://https://mele.uvigo.gal			
General description	A asignatura Prácticas Externas do Máster Universitario en Ensino de Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua (MELE) ten como obxectivo principal a formación práctica do estudantado en contextos reais de ensino do español LE/L2. Esta materia permite ao alumnado aplicar os coñecementos adquiridos no máster en contornos educativos, facilitando a súa integración no ámbito profesional e o desenvolvemento de competencias docentes específicas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Con01: Identificar e diferenciar as orientacións metodolóxicas empregadas na ensino-aprendizaxe de segundas linguas e os factores que interveñen nestes procesos.
B2	Con02: Coñecer e comprender os conceptos fundamentais das teorías pragmáticas e adaptalos á docencia en segundas linguas.
B3	Con03: Identificar e distinguir os modelos sociolingüísticos e aplicalos ao ensino de segundas linguas.
B4	Con04: Analizar e seleccionar procedementos de planificación, xestión e avaliación adecuados a cada proceso de ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
B5	Con05: Identificar e describir os principais problemas que presenta a gramática na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
B6	Con06: Identificar e describir os principais problemas que presenta o léxico na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.
B7	Con07: Distinguir os diferentes métodos manexados nos procesos de creación de materiais para o ensino de español LLE/L2: análise, selección, avaliación e adaptación.
B8	Con08: Identificar os principais fenómenos de variación do español e examinar o seu tratamento no ensino de español LLE/L2.
B9	Con09: Coñecer e comprender as metodoloxías e recursos para desenvolver a competencia dos aprendentes nas catro actividades comunicativas da lingua: comprensión, expresión, interacción e mediación.
B10	Con10: Aplicar a metodoloxía de traballo baseada en datos de corpus e operar con distintos tipos de corpus empregados na ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
B11	Con11: Coñecer os fundamentos teórico-prácticos do ensino do español con fins específicos.
B12	Con12: Distinguir os enfoques lingüísticos e os modelos pedagóxicos no ensino do español en función de diferentes contextos determinados por factores socioculturais dos aprendentes.
B13	Con13: Seleccionar e utilizar materiais e recursos relacionados co ensino de español LLE/L2.
B14	Con14: Seleccionar os procedementos adecuados para adaptar a docencia de español LLE/L2 a falantes de linguas signadas.
C4	H/D04: Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.
C13	H/D13: Analizar, adaptar e elaborar materiais para o ensino de español LLE/L2.
C14	H/D14: Diseñar actividades, tarefas e unidades didácticas que desenvolvan as diferentes actividades comunicativas da lingua.
C15	H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.
C17	H/D17: Identificar e avaliar criticamente, mediante observación participante, a planificación, estrutura e execución dunha clase de español LLE/L2.
D2	Comp02: Resolver problemas ligados á ensino-aprendizaxe de segundas linguas en contextos máis amplos e multidisciplinares.
D3	Comp03: Formular xuízos e propoñer solucións a problemas do ensino de segundas linguas baseándose en teorías e métodos que sexan respectuosos coa diversidade lingüística e sociocultural dos aprendentes.

D4 Comp04: Saber transmitir a un público especializado e non especializado os resultados da investigación no ámbito da ensino-aprendizaxe de linguas.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
B1 Con01: Identificar e diferenciar as orientacións metodolóxicas empregadas na ensino-aprendizaxe de segundas linguas e os factores que interveñen nestes procesos.	B1
B2 Con02: Coñecer e comprender os conceptos fundamentais das teorías pragmáticas e adaptalos á docencia en segundas linguas.	B2
B3 Con03: Identificar e distinguir os modelos sociolingüísticos e aplicalos ao ensino de segundas linguas.	B3
B4 Con04: Analizar e seleccionar procedementos de planificación, xestión e avaliación adecuados a cada proceso de ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.	B4
B5 Con05: Identificar e describir os principais problemas que presenta a gramática na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.	B5
B6 Con06: Identificar e describir os principais problemas que presenta o léxico na ensino-aprendizaxe de español LLE/L2.	B6
B7 Con07: Distinguir os diferentes métodos manexados nos procesos de creación de materiais para o ensino de español LLE/L2: análise, selección, avaliación e adaptación.	B7
B8 Con08: Identificar os principais fenómenos de variación do español e examinar o seu tratamento no ensino de español LLE/L2.	B8
B9 Con9: Coñecer e comprender as metodoloxías e recursos para desenvolver a competencia dos aprendentes nas catro actividades comunicativas da lingua: comprensión, expresión, interacción e mediación.	B9
B10 Con10: Aplicar a metodoloxía de traballo baseada en datos de corpus e operar con distintos tipos de corpus empregados na ensino-aprendizaxe de segundas linguas.	B10
B11 Con11: Coñecer os fundamentos teórico-prácticos do ensino do español con fins específicos.	B11
B12 Con12: Distinguir os enfoques lingüísticos e os modelos pedagóxicos no ensino do español en función de diferentes contextos determinados por factores socioculturais dos aprendentes.	B12
B13 Con13: Seleccionar e utilizar materiais e recursos relacionados co ensino de español LLE/L2.	B13
B14 Con14: Seleccionar os procedementos adecuados para adaptar a docencia de español LLE/L2 a falantes de linguas signadas.	B14
C4 H/D04: Utilizar distintas técnicas, recursos e criterios didácticos para organizar e xestionar os procesos de ensino-aprendizaxe de segundas linguas.	C4
C13 H/D13: Analizar, adaptar e elaborar materiais para o ensino de español LLE/L2.	C13
C14 H/D14: Diseñar actividades, tarefas e unidades didácticas que desenvolvan as diferentes actividades comunicativas da lingua.	C14
C15 H/D15: Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita.	C15
C17 H/D17: Identificar e avaliar críticamente, mediante observación participante, a planificación, estrutura e execución dunha clase de español LLE/L2.	C17
Comp02 - Resolver problemas ligados a la enseñanza-aprendizaje de segundas lenguas en contextos más amplios y multidisciplinares.	D2
Comp03 - Formular juicios y proponer soluciones a problemas de la enseñanza de segundas lenguas basándose en teorías y métodos que sean respetuosos con la diversidad lingüística y sociocultural de los aprendentes.	D3
Comp04 - Saber transmitir a un público especializado y no especializado los resultados de la investigación en el ámbito de la enseñanza-aprendizaje de lenguas.	D4
Comp05 - Desarrollar nuevos métodos de trabajo adaptados al ámbito de la enseñanza de español LE/L2.	
Comp06 - Poseer autonomía para trabajar en equipo y participar en proyectos de investigación y colaboraciones científicas o tecnológicas en el ámbito del español LE/L2.	

Contidos

Topic

As prácticas académicas externas curriculares teñen un carácter formativo e se centran na posta en práctica de coñecementos, habilidades, destrezas e competencias para o exercicio de actividades profesionais no ámbito do ensino de español LE/L2.	-Respecto polo método de traballo -Organización e respecto de prazos -Cuestións éticas e deontolóxicas -Responsabilidade sobre as tarefas encomendadas -Presentación de resultados -Traballo de calidade
---	---

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticum, Practicas externas e clínicas	130	0	130

Metodoloxía docente	
	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	As prácticas externas consistirán na actualización das competencias adquiridas no mestrado nun entorno profesional real. Teñen como obxectivo principal achegar o alumnado ao ambiente laboral nos distintos ámbitos profesionais sobre os que podería orientar a súa actividade futura. Anualmente publicárase a oferta de prazas de prácticas. As prazas serán adxudicadas segundo criterios académicos.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Na empresa ou institución.
Tests	Description
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Por parte da empresa ou institución.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticum, Practicas externas e clínicas	A avaliación terá en conta a actividade realizada polo alumnado na empresa ou institución na que estea a realizar as prácticas. A persoa que titoriza na empresa ou institución remitirá un informe da súa actividade e unha puntuación de 0 a 5.	50	
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O alumnado deberá realizar unha memoria da súa actividade, que será avaliada con ata un máximo de 5 puntos.	50	

Other comments on the Evaluation

A avaliación das prácticas externas no Mestrado Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua brasease nos seguintes criterios xerais:

Promóvese unha avaliación continua e ponderada, centrada no seguimento do proceso formativo do estudante.

Un dos instrumentos chave de avaliación é o informe de prácticas, que permite valorar a aplicación de coñecementos, habilidades e competencias en contextos reais.

A avaliación inclúe amén reflexión e autoavaliación por parte do estudante, en coordinación coa titorización académica e profesional.

Todas as actividades avaliáveis deben ser entregadas a través das plataformas institucionais habilitadas para a docencia virtual.

A revisión da cualificación, no caso de ser necesaria, será realizada pola comisión académica do mestrado, que poderá delegar nunha comisión específica establecida a estes efectos.

Bibliografía. Fontes de información
Basic Bibliography
Complementary Bibliography
Casanova, M. A., La observación en el aula , Narcea, 2007
Council of Europe, Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment Companion Volume , 2018
Imbernón, F., La formación y el desarrollo profesional del profesorado , Graó, 2017
Kelly, M., Grenfell, M., Allan, R., Kriza, C. y McEvoy, W., European Profile for Language Teacher Education. European Commission , 2004
Richards, J. C. y Farrell, T. S. C., Professional Development for Language Teachers: Strategies for Teacher Learning , Cambridge University Press, 2005
Zabalza, M.A., Diario de clase. Un instrumento de investigación y desarrollo profesional , Narcea, 2004

Recomendacións

Other comments

IDENTIFYING DATA				
Trabajo fin de máster				
Subject	Trabajo fin de máster			
Code	10407-53248			
Study programme	Máster Universitario en Ensino do Español como Lingua Estranxeira ou Segunda Lingua			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	9	Mandatory	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
Lecturers	Acuña Ferreira, Antonia Virginia			
E-mail	virginia@uvigo.es			
Web				
General description	Este traballo é de carácter obrigatorio. O obxectivo é aplicar a un tema de investigación os coñecemento adquiridos nas diferentes materias. así como demostrar a madurez científica alcanzada e a capacidade investigadora. O traballo fin de mestrado será realizado de forma individual polo/a estudante baixo a supervisión dun/na tutor/a.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
Nova	
Nova	

Contidos

Topic	
O Traballo fin de mestrado versará sobre algún aspecto relacionado coas materias obrigatorias ou optativas que curse o estudantado. O principal obxectivo é elaborar un traballo de iniciación á investigación no eido da ensinanza do español como lingua estranxeira ou segunda lingua.	- Enfoques metodolóxicos en el aprendizaje y la enseñanza de segundas lenguas - La pragmática y la sociolingüística en la enseñanza de segundas lenguas - Planificación, gestión y evaluación del proceso de enseñanza y aprendizaje de segundas lenguas - La gramática y su enseñanza en español LE/L2 - El léxico y su enseñanza en español LE/L2 - Desarrollo de materiales para la enseñanza de español LE/L2 - Las variedades del español y su enseñanza en español LE/L2 - Las actividades comunicativas de la lengua: comprensión, expresión, interacción y mediación - El aprendizaje de español LE/L2 basado en datos de corpus - Enseñanza del español con fines específicos - Contextos de enseñanza de español LE/L2 - Enseñanza de lengua española a signantes

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	0	1	1
Traballo tutelado	0	224	224

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Presentación	Exposición oral do traballo ante a Comisión Avaliadora.

Traballo tutelado	O/A alumno/a definirá un tema concreto dentro dalgunha das liñas de investigación do mestrado. O traballo fin de mestrado será realizado de forma individual polo/a estudante baixo a supervisión do director/a ou directores/as do traballo.
-------------------	---

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	O/A estudante terá, cando menos, un director ou directora que guiará a realización do seu traballo.
-------------------	---

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	O estudante fará unha presentación oral do seu traballo ante a Comisión Avaliadora.	20	
Traballo tutelado	Aínda que a estrutura do TFM responde a diversos factores, aconséllase que inclúa os seguintes apartados: 1. Portada, que incluírá, obrigatoriamente, o emblema e o nome das tres universidades, o nome da facultade na que está matriculado o/a alumno/a, o nome do mestrado, o título do traballo, o nome do autor ou autora e o ano de presentación. 2. Índice do traballo con paxinación 3. Resumo do traballo 4. Introducción 5. Corpo do traballo 6. Conclusións 7. Referencias bibliográficas	80	

Other comments on the Evaluation

IMPORTANTE: calquera plaxio identificado será motivo de descualificación do TFM. Entenderase por plaxio calquera cita literal (curta ou longa) presentada como propia (sen comiñas, etc.) e sen referencia da autoría, así como calquera apropiación das ideas ou metodoloxías dun autor ou autora que non se cite no texto (sexa autor/a individual ou colectivo, dunha publicación impresa ou dun documento electrónico ou de uso restrinxido, páxina web ou traballo que estea a ser desenvolvido por parte dun compañeiro ou dunha compañeira).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Castello, Montserrat y Castells, Nuria (eds.), **Escribir en la universidad de española. Entre la realidad y el deseo.**, Octaedro, 2022
- Cervera Rodríguez, Ángel, **Cómo elaborar trabajos académicos y científicos (TFG, TFM, tesis y artículos)**, Alianza Editorial, 2019
- Cunha Fanego, Iria da, **El trabajo de fin de grado y de máster: redacción, defensa y publicación**, Universitat Oberta de Catalunya, 2016
- León, Orfelio G., **Cómo redactar textos científicos y seguir las normas APA 7.ª para los trabajos de fin de Grado (TFG), trabajos de fin de Máster (TFM), tesis doctorales y artículos de investigación**, Garceta Grupo Editorial, 2020
- Montolío, Estrella, **Manual de escritura: académica y profesional**, Arial, 2024
- Muñoz-Alonso, Gemma, **Cómo elaborar y defender un trabajo académico en humanidades : del trabajo del fin de grado al trabajo de fin de máster**, Bubok Publishing SL, 2012
- Novelle López, Laura, **Elaboración de TFG, TFM e teses: claves para o éxito**, Servizo de publicacións da Universidade de Vigo, 2021
- Pérez Juste, Ramon, Galán González, Arturo, & Quintanal Díaz, José, **Métodos y diseños de investigación en educación.**, UNED, 2012
- Regueiro Rodríguez, María Luisa; Sáez Rivera, Daniel Moisés, **El español académico. Guía práctica para la elaboración de textos académicos**, 4, Arco Libros, 2020
- Rodríguez, Nacarid, **Diseños Experimentales en Educación**, vol. XXXII, núm. 91, Revista de Pedagogía, 2'11

Rodríguez Gómez, David y Valldoriola Roquet, Jordi, **Metodología de la investigación**, Universitat Oberta de Catalunya, 2009

Romero Oliva, Manuel F., **Escribir en la universidad. Elaboración y defensa de trabajos académicos -TFG/TFM-**, Peter Lang, 2020

Santos, Isabel; Hernando, Alicia, **Cómo hacer un buen TFM en enseñanza del español como lengua extranjera**, Arco Libros, 2018

Santos Gargallo, I. y Pastor Cesteros, S. (dirs.), **Metodología de la investigación en la enseñanza-aprendizaje del español como segunda lengua (L2) / lengua extranjera (LE)**, Arco Libros, 2022

Sanz Álava, Inmaculada, **El español profesional y académico en el aula universitaria : el discurso oral y escrito**, Tirant lo Blanch, 2007

Recomendaciones
